

16 februari 2022

Diarienummer: F 2021-0169_1

Anna Broström,
Stadsbyggnadskontoret
Bygglövsavdelningen Södermalm

Yttrande över tjänsteutlåtande gällande yttre ändring av Högalidskyrkan Dnr 2021-07705

Stadsbyggnadskontoret föreslår stadsbyggnadsnämnden att avslå bygglov för att förstora fem källarfönster på Högalidskyrkans södra fasad.

Skälen som anges är att det allmänna intresset att bevara byggnadens höga kulturhistoriska värde väger tyngre än det enskilda intresset att öka ljusinsläpp till en samlingslokal. De förstora fönstren anses strida mot förbudet mot förvanskning.

Högalids församling vänder sig starkt mot dessa beskrivningar.

Högalidskyrkan renoveras och är ett av Sveriges för närvarande största kyrkliga renoveringsprojekt. Det är ett mycket stort ekonomiskt åtagande, som till absoluta merparten bekostas av församlingens medlemmar.

Under den långa projekteringstiden har ledstjärnan varit att renovera Högalidskyrkan så att det allmänna intresset hos befolkningen på västra Södermalm tas till vara, att Högalidskyrkan också i kommande generationer kan vara platsen för människors viktigaste händelser i livet i dop, vigsel och begravning och andra gudstjänster. I Högalidskyrkan hålls skolavslutningar och luciatåg som varje år fyller den stora kyrkan till sista plats.

Vi bemödar oss särskilt om att följa kulturmiljölagen och de skrivningar i kyrka-stat-överenskommelsen som anger att kyrkobyggnaderna är en angelägenhet för hela folket, inte bara kyrkans medlemmar. Kyrkobyggnader ska användas. Vi har generösa öppettider och satsar stort på att tillgängliggöra kulturarvet både för dem som bor och vistas i stadsdelen. Vi har haft särskilda medborgarmöten med anledning av renoveringen.

Kyrkans renovering medför stora ekonomiska umbäranden för församlingen. Kyrkoavgiften har höjts vid två tillfällen och verksamheten måste minskas med motsvarande sex tjänster. Förutsättningen för renoveringen är att *hela* kyrkan ska kunna användas. Därför byggs nu kyrkans källare ut.

För kyrkans källare planeras verksamheter av social och diakonal karaktär, dop- och begravningskaffen, ungdomsverksamhet, musik- och annan kulturverksamhet. Detta är i hög grad allmänna intressen. Utan förstora fönster försämras möjligheterna för dessa aktiviteter avsevärt.

Högalids församling

Högalids Kyrkväg 11, 11730 Stockholm
TELEFON: +46(8)6168800

Stadsbyggnadskontoret menar att en förstoring av fönstren kommer att förvanska byggnaden. Det är en bedömning som för oss är häpnadsväckande och obegriplig.

Högalidskyrkans renovering bedrivs med högsta kvalitet i hantverk och arkitektarkunnande och med en av Länsstyrelsen särskilt godkänd byggnadsantikvarie med specialistkompetens för området. Vårt förslag är utformat i dialog med dem och har fått Länsstyrelsens tillstånd, 21-07-15. Länsstyrelsen skriver att förändringarna är väl motiverade och att omsorg har lagts vid att de nya tilläggen tar till vara kvaliteterna i kyrkans arkitektur.

Vi menar att vårt förslag väl uppfyller bevarandekraven på de arkitektoniska och antikvariska värdena. Som helhet anser vi att källarvåningens och fasadens karaktär bibehålls.

De föreslagna fönstrens korspost och blyspröjs reducerar ljusflödet betydligt, men vi har ändå valt detta utförande för att fönstren på ett naturligt sätt ska samverka med fasaden i övrigt. Valet av den breda spröjsen i bly och trä, träkarmar och bågar samt typ av glas förstärker ytans slutenhet. Allt i likhet med originalutförandet.

Vi tar tillfället i akt och förbättrar murverket kring de öppningar som gjordes i väggen 1972, som ansetts hålla lägre antikvarisk nivå än övriga byggnaden. Den massiva dörren i kyrkans mitt lämnas orörd och bidrar till att även i framtiden signalera en sluten fasad.

Den stora sammanhängande obrutna murytan och granitsockeln ger en fortsatt upplevelse av en sluten sockelvåning för kyrkorummets högresta fönster.

Vi anser alltså att åtgärden har utformats varsamt utan att förvanska byggnaden och därmed inte bryter mot plan- och bygglagen.

Vi anser att vi genom förslagen till förstörade fönster ökar möjligheterna för byggnadens användning och dess allmänintresse.

Vi anser att vi bibehåller upplevelsen av en sluten fasad och genom åtgärderna i murverket återställer byggnaden och höjer dess antikvariska värde.

Vi yrkar på att stadsbyggnadsnämnden tillstyrker bygglov för ändring av fem fönster i Högalidskyrkans källare.

Ingrid Andersson
Kyrkorådets ordförande i Högalids församling

Susanne Svidén
Projektledare för Högalidskyrkans renovering, beställarombud